

INFORMACJA POKONTROLNA

FENX.01.01-IP.01-0004/23-003-INF

Informacje wstępne

— Informacje o projekcie —

Numer kontroli: FENX.01.01-IP.01-0004/23-003
Numer projektu: FENX.01.01-IP.01-0004/23
Tytuł projektu: FENX.01.01 Poprawa efektywności energetycznej (wraz z instalacją OZE) w dużych i średnich przedsiębiorstwach

— Dane beneficjenta —

Identyfikator beneficjenta: 5220018559
Nazwa beneficjenta: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Adres beneficjenta: Warszawa 02-673, Konstruktorska 3a

— Informacje o kontroli —

Tryb kontroli: Planowa
Typ kontroli: Na miejscu
Rodzaj kontroli: Kontrola instrumentów finansowych, W trakcie realizacji projektu
Zespół kontrolujący: Agnieszka Gołaszewska, Natalia Hinze-Jurczak, Marta Januszewska, Iwona Walendziak
Zastosowana lista sprawdzająca: Lista sprawdzająca do kontroli umowy o finansowaniu w ramach IIF v.1
Wersja listy sprawdzającej: Wersja 1
Planowany termin kontroli: 2026-02-16 - 2026-04-10
Data rozpoczęcia kontroli: 2026-02-16
Podmiot kontrolujący: Ministerstwo Klimatu i Środowiska
Podmioty kontrolowane: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - NIP: 5220018559
Miejsca przeprowadzenia kontroli: ul. Pańska 97, 00- 834 Warszawa
Inne kontrolowane projekty: Brak innych kontrolowanych projektów.

Kontrolowane zamówienia:	Brak kontrolowanych zamówień.
Numery kontrolowanych WoP:	FENX.01.01-IP.01-0004/23-001, FENX.01.01-IP.01-0004/23-002, FENX.01.01-IP.01-0004/23-003, FENX.01.01-IP.01-0004/23-004, FENX.01.01-IP.01-0004/23-005, FENX.01.01-IP.01-0004/23-006, FENX.01.01-IP.01-0004/23-007

1. Wykaz skrótów

1. Beneficjent/NFOŚiGW - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
2. FEnIKS/FEnIKS 2021-2027 - Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027.
3. Nabór - Nabór wniosków o dofinansowanie w trybie konkurencyjnym przedsięwzięć w ramach programu priorytetowego Współfinansowanie projektów realizowanych w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS) Wsparcie OZE.
4. Rozporządzenie nr 2021/1060 - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności (...).
5. UoF - Umowa o finansowaniu projektu nr FENX.01.01-IP.01-0004/23 z 2.08.2024 r.

2. Podstawa prawna

- 1) Art. 24 ust. 2 pkt 2 b oraz art. 25 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027,
- 2) Rozdział VI Wytycznych dotyczących kontroli realizacji programów polityki spójności na lata 2021–2027,
- 3) Pkt. 11 Kontrole Instrumentów Finansowych, Rozdziału II Zaleceń w zakresie kontroli i nieprawidłowości w ramach Programu FEnIKS 2021-2027,
- 4) § 16 umowy o finansowaniu projektu nr FENX.01.01-IP.01-0004/23 z 2.08.2024 r.

3. Cel kontroli

Ocena zgodności realizacji projektu pn. „Poprawa efektywności energetycznej (wraz z instalacją OZE) w dużych i średnich przedsiębiorstwach” z umową o finansowaniu projektu nr FENX.01.01-IP.01-0004/23 z 2.08.2024 r.

4. Przedmiot kontroli

Zgodność działań związanych z udzielaniem wsparcia ostatecznym odbiorcom z umową o finansowaniu nr FENX.01.01-IP.01-0004/23 z 2.08.2024 r.

5. Ustalenia i zalecenia pokontrolne

Ustalenie nr 1.1 Instrumenty finansowe

Wnioski o dofinansowanie w ramach naboru rozpatrywane były ze znacznym opóźnieniem w stosunku do terminów określonych w dokumentacji konkursowej.

Ustalenie finansowe: Nie

Szczegóły ustalenia

Na podstawie analizy kontrolowanej próby 3 wniosków o dofinansowanie (IF/0162/2024, IF/0041/2024, IF/0003/2024) stwierdzono, że okres od złożenia pierwszej wersji wniosku do podjęcia czynności oceniających wynosił od 1,5 do 4 miesięcy.

Zgodnie z regulaminem konkursu na czynności oceniające przewidziano następujące terminy:

1. Rejestracja wniosku - do 3 dni od zakończenia naboru.
2. Etap pierwszy oceny wg kryteriów horyzontalnych obligatoryjnych - do 7 dni od daty rejestracji.
3. Etap drugi oceny wg kryteriów obligatoryjnych i rankingujących - do 17 dni od zakończenia Etapu pierwszego.

Czynności oceniające na Etapie pierwszym rozpoczęto dopiero po znacznym upływie czasu, tj.: od 1,5 do 4 miesięcy od daty rejestracji/wpływu wniosku (zbadano na próbie 3 wniosków o dofinansowanie). Na dzień rozpoczęcia kontroli Etap drugi oceny wniosków nie został zakończony, co oznacza dalsze przekroczenie terminów określonych w regulaminie.

Rekomendacje na potrzeby przyszłych konkursów/naborów związanych z realizowanym projektem:

- 1) Zapewnienie terminowości oceny wniosków:

Należy zapewnić odpowiednie mechanizmy zarządcze, w tym organizacyjne i kadrowe, umożliwiające terminową ocenę wniosków. Rekomenduje się bieżące monitorowanie obciążenia pracą zespołów oceniających i w razie ryzyka opóźnień – niezwłoczne wprowadzanie działań korygujących.

- 2) Aktualizacja regulaminu lub procedur w przypadku powtarzających się opóźnień:

Analiza adekwatności terminów oceny wynikających z regulaminu naboru oraz ewentualne wprowadzenie zmian w regulaminie, umożliwiających terminową realizację zadań. Jednocześnie w przypadku powstających opóźnień należy informować wnioskodawców o planowanym terminie załatwienia sprawy.

Zalecenia związane z ustaleniem nr 1.1:

Zalecenie 1.1.1

Należy bez zbędnej zwłoki zakończyć etap drugi oceny wniosków z zachowaniem obowiązujących terminów. Realizacja zalecenia zostanie zweryfikowana podczas kolejnej kontroli projektu.

Ustalenie nr 2.1 Informacja i promocja

Tablica informacyjna umieszczona na wyświetlaczu elektronicznym nie zapewnia w wystarczającym stopniu trwałego wyeksponowania wymaganej treści.

Ustalenie finansowe: Nie

Szczegóły ustalenia

Zgodnie z § 11 pkt. 3 UoF Projektu oraz załącznikiem nr 12, tj. Wyciągiem z „Podręcznika wnioskodawcy”, Beneficjent ma obowiązek umieszczenia trwałej tablicy informacyjnej na swojej siedzibie lub przed nią podkreślającej fakt otrzymania dofinansowania z Unii Europejskiej, w odniesieniu do projektów, których całkowity koszt realizacji projektu przekracza 500 000 EUR. W 2025 r. siedziba NFOŚiGW znajdowała się w budynku przy ul. Konstruktorskiej 3a w Warszawie.

W ramach kontroli FENX.01.01-IP.01-0004/23-002 potwierdzono, że w poprzedniej siedzibie NFOŚiGW prawidłowo umieszczono tablicę informacyjną o realizacji projektów dofinansowanych z Funduszy Europejskich.

Po zmianie siedziby na ul. Pańską 97 w Warszawie, w NFOŚiGW wewnątrz budynku (przy recepcji na 5 piętrze) umieszczono monitor, na którym prezentowane są informacje dotyczące realizacji przez NFOŚiGW różnych projektów. Wyświetlana informacja odpowiada wizualizacji tablicy informacyjnej projektu (zawiera znak FE i znak UE, nazwę beneficjenta, tytuł projektu, wartość dofinansowania z UE oraz adres portalu www.mapadotacji.gov.pl).

Cykliczne wyświetlanie wśród innych informacji slajdu zawierającego tablicę informacyjną nie można uznać za trwałą ekspozycję, wymaganą przez „Podręcznik wnioskodawcy”.

Obecny sposób prezentowania treści tablicy informacyjnej wyświetlanej na monitorze naprzemiennie z innymi tego typu treściami informującymi o realizacji przez NFOŚiGW również innych projektów w ramach różnych programów jest niewystarczający. Nie spełnia zawartej w UoF definicji trwałej tablicy informacyjnej, tj. nie zapewnia ciągłej, stałej i nieprzerwanej ekspozycji wymaganej w okresie realizacji oraz trwałości projektu.

Zalecenia związane z ustaleniem nr 2.1:

Zalecenie 2.1.1

Należy bez zbędnej zwłoki w siedzibie NFOŚiGW przy ul. Pańskiej 97 w Warszawie umieścić tablicę informacyjną, która zapewni trwałą ekspozycję informacji o realizowanym projekcie w miejscu jego realizacji, zgodnie z wytycznymi określonymi w Umowie o finansowanie projektu nr FENX.01.01-IP.01-0004/23 z 2.08.2024 r. oraz z „Podręcznikiem wnioskodawcy”. Proszę poinformować Instytucję kontrolującą – Biuro Kontroli i Audytu o realizacji zalecenia w ciągu 30 dni od dnia otrzymania niniejszej Informacji pokontrolnej.

6. Podsumowanie ustaleń finansowych

Brak ustaleń finansowych.

7. Podsumowanie kontroli

Na tym etapie realizacji projektu, działania związane z udzielaniem wsparcia ostatecznym odbiorcom wyłonionym w naborze są realizowane zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu nr 2021/1060 oraz z UoF. Dotyczy to następujących obszarów:

1. Organizacja konkursów i naboru wniosków o dofinansowanie:

Proces naboru został przeprowadzony zgodnie z procedurami określonymi w podręczniku NFOŚiGW. NFOŚiGW 3.06.2024 r. uzyskał zgodę na ograniczenie pierwszego naboru w programie FENIKS w ramach działania FENX.01.01 Efektywność energetyczna, wyłącznie do średnich przedsiębiorstw – jako ostatecznych odbiorców wsparcia – dla projektów typu „Poprawa efektywności energetycznej (wraz z instalacją OZE)”. Nabór dla średnich przedsiębiorstw ogłoszono 22.08.2024 r., a kompletna dokumentacja, obejmująca m.in. regulamin, wzory formularzy oraz instrukcje dla wnioskodawców została udostępniona na stronie internetowej NFOŚiGW: <https://www.gov.pl/web/nfosigw/861-wspolfinansowanie-projektow-realizowanych-w-ramach-programu-fundusze-europejskie-na-infrastruktura-klimat-srodowisko-2021-2027-feniks-czesc-1-poprawa-efektywnosci-energetycznej>

[wraz-z-instalacja-oze-w-duzych-i-srednich-przedsiębiorstwach](#) Regulamin Naboru został opracowany w oparciu o wyniki analizy ex-ante, z uwzględnieniem struktury wsparcia w formie instrumentu finansowego. Określono w nim szczegółowe kryteria oceny projektów, zasady przejrzystości, równego traktowania oraz mechanizmy zapewniające niedyskryminację i dostępność dla osób z różnymi potrzebami.

Proces aplikacyjny przewidywał możliwość składania wniosków wyłącznie w formie elektronicznej, co zwiększyło efektywność i ograniczyło ryzyko błędów formalnych. Wnioskodawcy mieli możliwość uzupełniania braków w dokumentacji w wyznaczonych terminach, a także skorzystania z procedury odwoławczej w przypadku negatywnej oceny wniosku. Kryteria wyboru projektów były zgodne z zasadami niedyskryminacji, dostępności oraz celami programu FEnIKS 2021-2027. Dokumentacja informacyjno-promocyjna (dot. oznakowania i komunikacji z beneficjentami) spełniała wymogi programu Wyjątek stanowi tablica informacyjna w nowej siedzibie NFOŚiGW przy ul. Pańskiej 97 w Warszawie, która nie spełnia definicji trwałej tablicy informacyjnej.

Nabór został zakończony 12.12.2024 r.

2. Ocena i weryfikacja wniosków o dofinansowanie:

Ocena wniosków o dofinansowanie odbyła się w dwóch etapach: Pierwszy etap obejmował weryfikację formalną i kwalifikacyjną, polegającą na sprawdzeniu kompletności dokumentacji, poprawności danych oraz spełnienia podstawowych warunków udziału w programie. Drugi etap dotyczy analizy zgodności projektów z kryteriami obligatoryjnymi i rankingującymi. Na dzień wszczęcia kontroli prowadzony był drugi etap oceny, po którym nastąpić ma zawarcie umów inwestycyjnych z ostatecznymi odbiorcami. W drugim etapie, weryfikacja obejmuje m.in. sprawdzenie zgodności z zasadą unikania podwójnego finansowania przy wykorzystaniu systemu SKANER, analizę ryzyk związanych z realizacją projektów oraz ocenę zgodności z celami programu FEnIKS i założeniami Europejskiego Zielonego Ładu. Proces oceny jest prowadzony zgodnie z zatwierdzonymi procedurami, co zapewnia równe traktowanie wnioskodawców, przejrzystość działań oraz zgodność z zasadami niedyskryminacji. W przypadku weryfikacji wniosków stwierdzono przekroczenia terminów, co opisano w ustaleniu nr 1.1.

3. Podpisywanie umów z ostatecznymi odbiorcami:

Na dzień wszczęcia kontroli umowy inwestycyjne z ostatecznymi odbiorcami nie zostały jeszcze zawarte. Wzory umów opublikowane na stronie internetowej NFOŚiGW zawierają zobowiązania odbiorców, takie jak:

- a) przeciwdziałanie nadużyciom finansowym i korupcji,
- b) obowiązek informowania o wszelkich postępowaniach administracyjnych lub sądowych mogących mieć wpływ na realizację projektu,
- c) przestrzeganie zasad unikania podwójnego finansowania,
- d) realizację obowiązków informacyjno-promocyjnych zgodnie z wytycznymi programu.

Umowy przewidują również mechanizmy kontroli realizacji projektów, sankcje za stwierdzone nieprawidłowości oraz zasady dotyczące ochrony sygnalistów, co jest zgodne z aktualnymi standardami transparentności i należytego zarządzania środkami publicznymi.

Zawarcie umów będzie możliwe dopiero po zakończeniu procesu oceny wniosków o dofinansowanie. Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze. Wystąpiły uchybienia w postaci przekroczenia terminów w przypadku weryfikacji wniosków oraz trwałości informacji prezentowanej na tablicy informacyjnej.

W aplikacji SKANER zweryfikowano m.in. dane dotyczące NFOŚiGW, zarządu NFOŚiGW, wnioskodawców oraz osób odpowiedzialnych za sprawdzanie i weryfikację wniosków o dofinansowanie (na próbie). Nie wykryto powiązań osobowych, kapitałowych ani innych ryzyk mogących mieć wpływ na bezstronność realizacji projektu.

8. Pouczenia końcowe

Kierownikowi podmiotu kontrolowanego lub osobie przez niego upoważnionej przysługuje prawo do zgłoszenia w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji pokontrolnej, umotywowanych pisemnych zastrzeżeń do tej informacji. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń należy w ciągu 14 dni od dnia otrzymania Informacji pokontrolnej poinformować Instytucję kontrolującą o sposobie realizacji zaleceń.

9. Załączniki

Brak załączników.